

AS VANGARDAS



LITERATURA UNIVERSAL

Unha definición

vanguardia



substantivo feminino

1 Parte dun exército que vai antes ca o groso das tropas.

A nosa vangarda foi aniquilada.

▶ ANTÓNIMO **retagarda**

2 Conxunto de individuos ou de ideas máis avanzados, en calquera sentido, con respecto aos do seu tempo.

Fomos ver unha exposición de pintores de vangarda.

Vanguardas artísticas

- Son movimientos artísticos que aparecieron na primeira metade do século XX.
- Eran propostas rupturistas radicais, que pretendían crear una nova linguaxe artística.
- Supuxeron una revolución no mundo da arte.



Contexto europeo

- Época moi convulsa.
- Continuas loitas entre países: imperialismo e colonialismo.
- Perda da hexemonía: EEUU.
- Crise económica.
- Auxe de nacionalismo totalitarios: Alemaña (Hitler-nazismo), Italia (Mussolini-fascismo), España (Franco-franquismo), URSS (Stalin-stalinismo), Portugal (Salazar)...
- Primeira Guerra Mundial-Gran Guerra.

A detailed historical map of the Americas, showing the continent of North America (labeled 'AMERICA SEPTENTRIONALIS') and South America (labeled 'AMERICA MERIDIONALIS'). The map includes various geographical features, sailing ships, and decorative elements. A blue horizontal bar is positioned above the title text.

Contexto americano



Auxe económico: grandes exportadores.



Independencia das antigas colonias.



Receptor de inmigrantes europeos: Arxentina, México, Cuba.



Época esplendorosa: a partir dos anos 30 se complica.

Características das vangardas

Movimentos artísticos rupturistas.

Xeralmente son breves. É difícil mantelos no tempo.

As súas bases aséntanse nos chamados "manifestos".

Pérdese en moitas ocasións o nexo ca realidade.

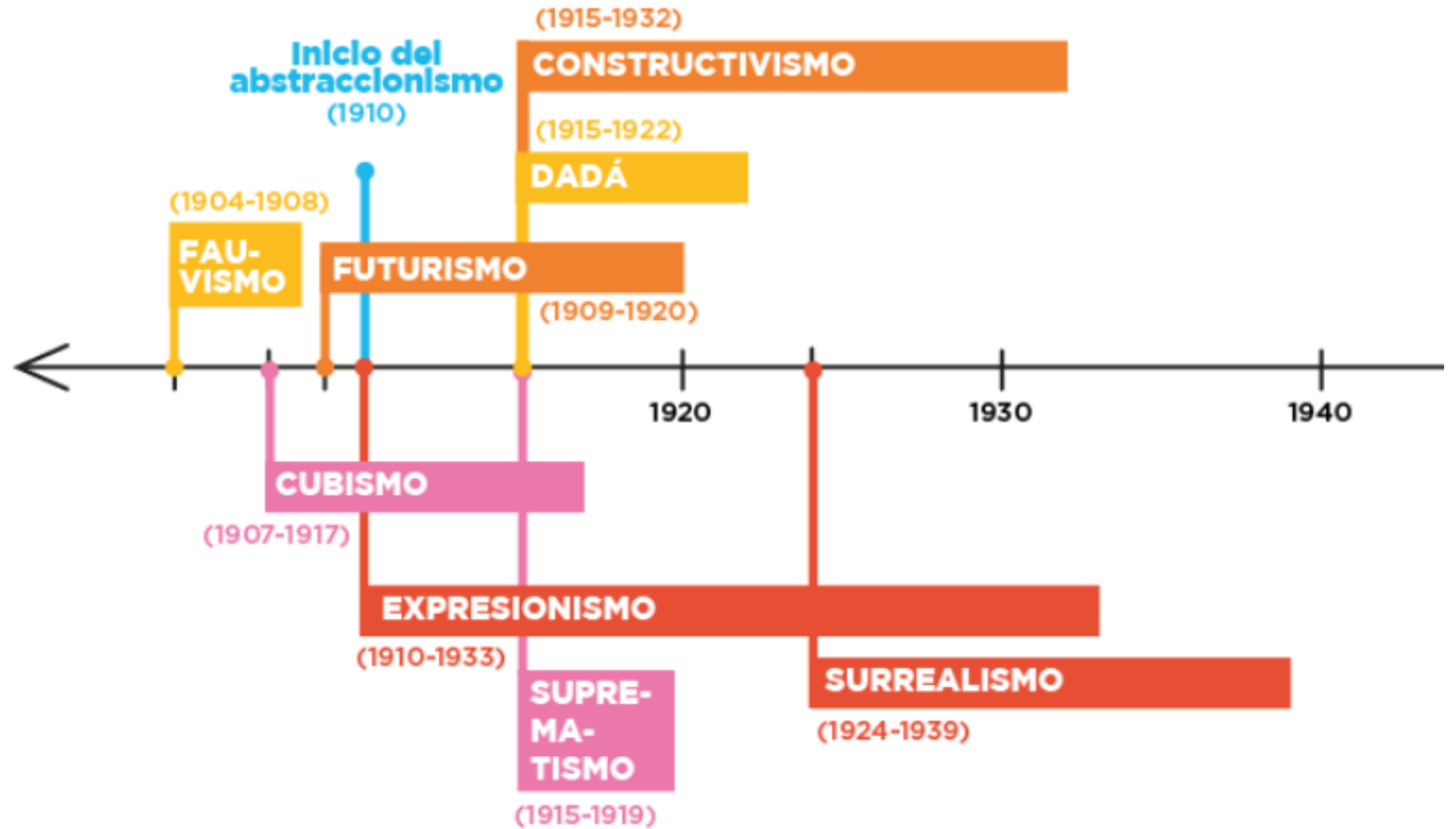
Movimentos de evasión.

Arte polo arte, a mensaxe pasa a un segundo plano.

Importan as emocións transmitidas.

Vanguardas más relevantes

VANGUARDIAS HISTÓRICAS



Cubismo

Tipo de vangarda que leva a xeometría á arte, descompoñendo as formas en figuras xeométricas.

A orixe estivo en Francia.

Nomes a destacar: Pablo Picasso, Georges Braque, Guillaume Apollinaire, María Blanchard.



Pablo Picasso



Georges Braque



María Blanchard





Guillaume Apollinaire

- A súa contribución principal foron os caligramas.
- Os caligramas son a aplicación da xeometría ao mundo do poema.
- Un caligrama é un poema onde as palabras crean formas xeométricas.

Futurismo

- Movemento fundado polo italiano Marinetti, quen pretendía achegar os avances das tecnoloxías ao mundo da arte.
- Redactou o manifestó futurista en 1909.
- Principales autores futuristas: Umberto Boccioni, Benedetta Cappa, Natalia Goncharova.
- Tamén movemento literario: Marinetti, Pedro Salinas.

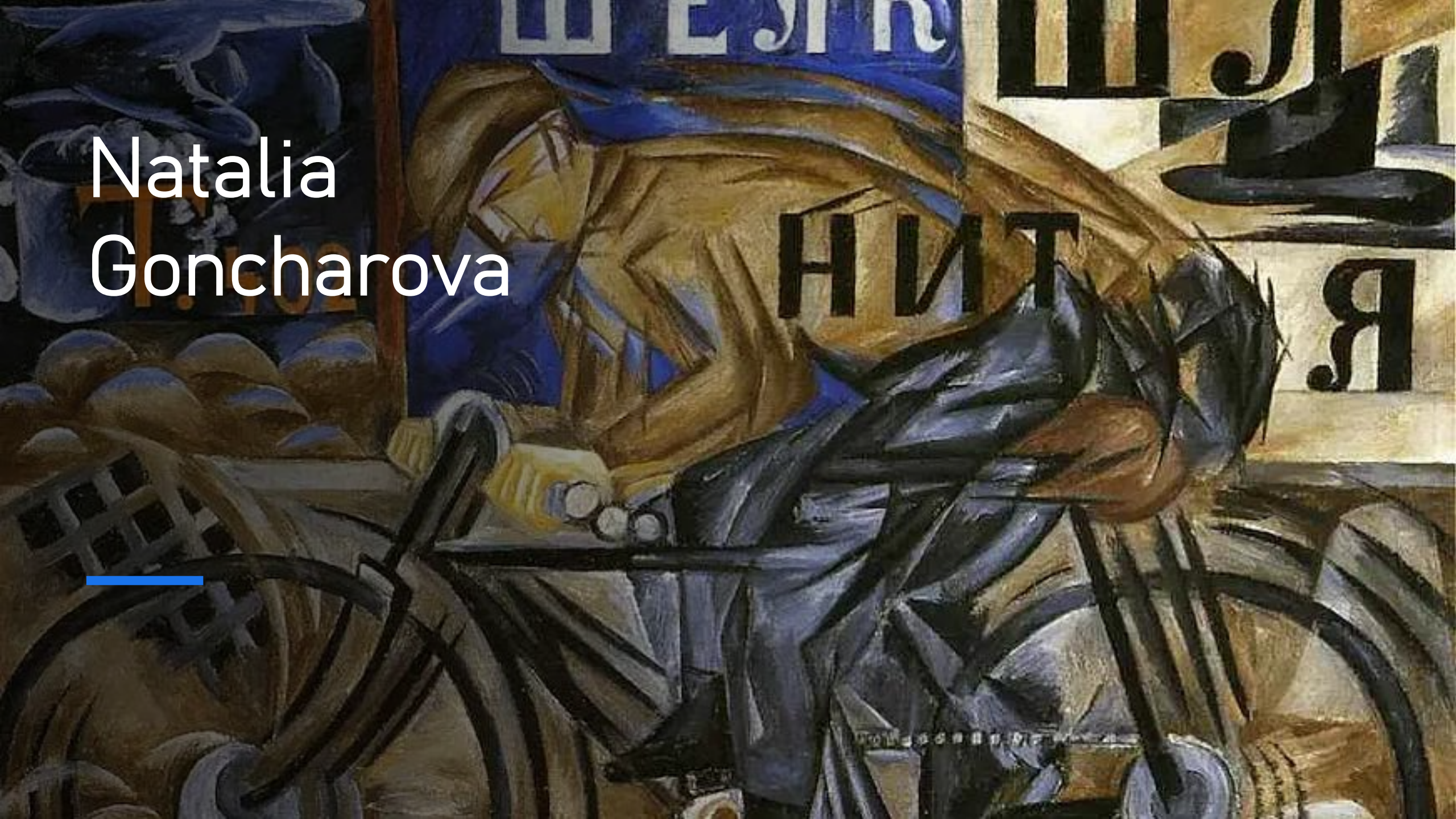
Benedetta Cappa





Umberto Boccioni

Natalia
Goncharova



Pedro Salinas



35 bujías

Sí. Cuando quiera yo
la soltaré. Está presa
aquí arriba, invisible.
Yo la veo en su claro
castillo de cristal, y la vigilan
—cien mil lanzas— los rayos
—cien mil rayos— del sol. Pero de noche,
cerradas las ventanas
para que no la vean
—guiñadoras espías— las estrellas,
la soltaré. (Apretar un botón.)
Caerá toda de arriba
a besarme, a envolverme
de bendición, de claro, de amor, pura.
En el cuarto ella y yo no más, amantes
eternos, ella mi iluminadora
musa dócil en contra
de secretos en masa de la noche,
—afuera—
descifraremos formas leves, signos,
perseguidos en mares de blancura
por mí, por ella, artificial princesa,
amada eléctrica.

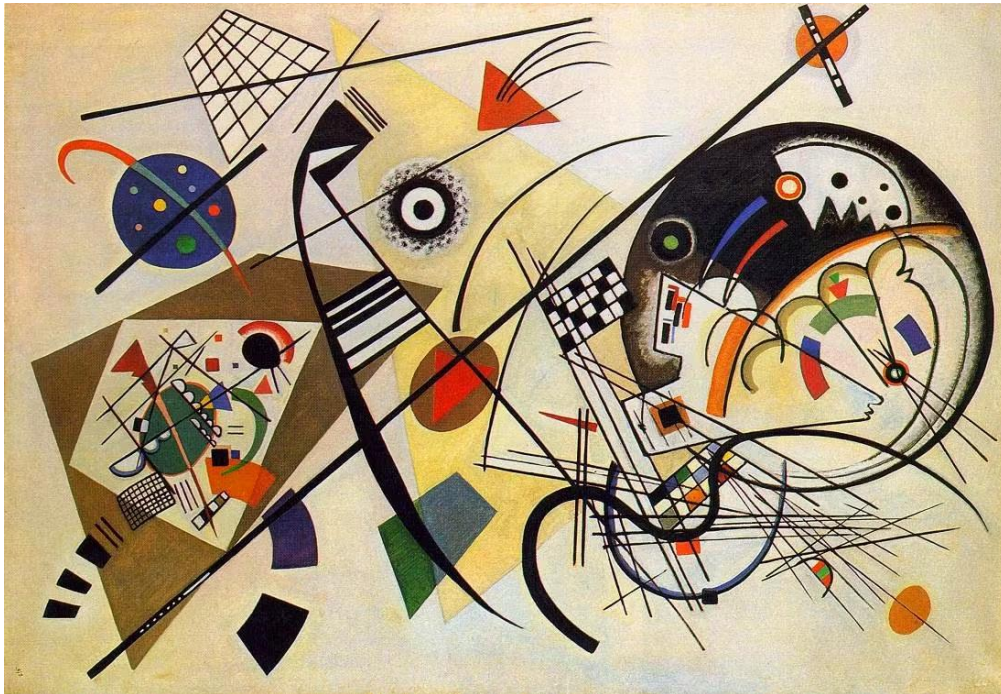
Expresionismo

- Xurde en Alemania.
- Pretende reflexar a realidade de xeito subxectivo, sen ter en cona a realidade.
- Ten especial importancia dentro do cine.
- Destacan: Edvard Munch, Wassily Kandinsky, Murnau, Fritz Lang.

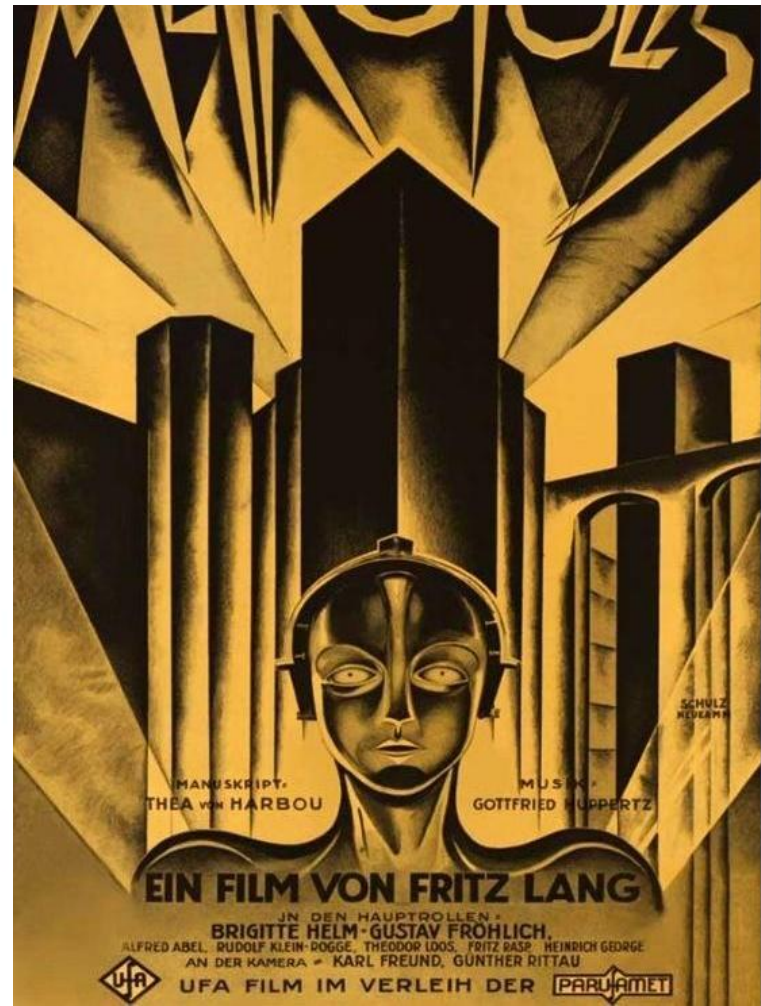
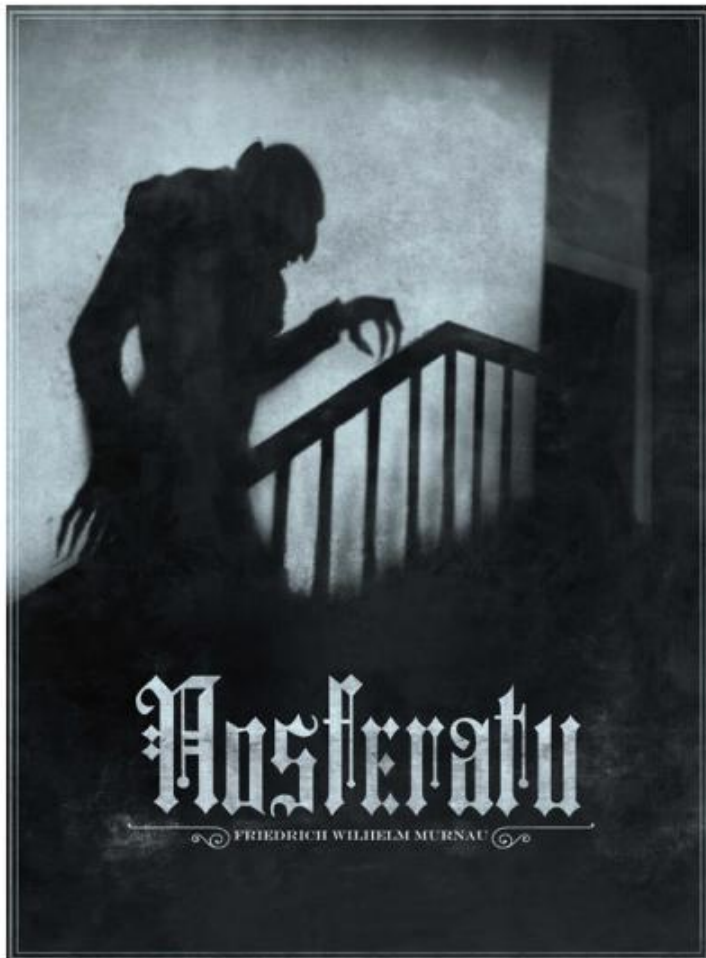


Edvard Munch

Wassily Kandinsky



Cine expresionista



- *Nosferatu*, de Murnau.
- *Metrópolis*, de Fritz Lang
<https://www.youtube.com/watch?v=ZAvza0xDt2c>

Surrealismo

Pretendía traer o subconsciente, o mundo dos sonhos e do irracional a arte.

Foi a vangarda máis duradeira.

Pintores: Maruja Mallo, Salvador Dalí, Magritte.

Escultura: Marcel Duchamp.

Fotografía: Eugène Atget.

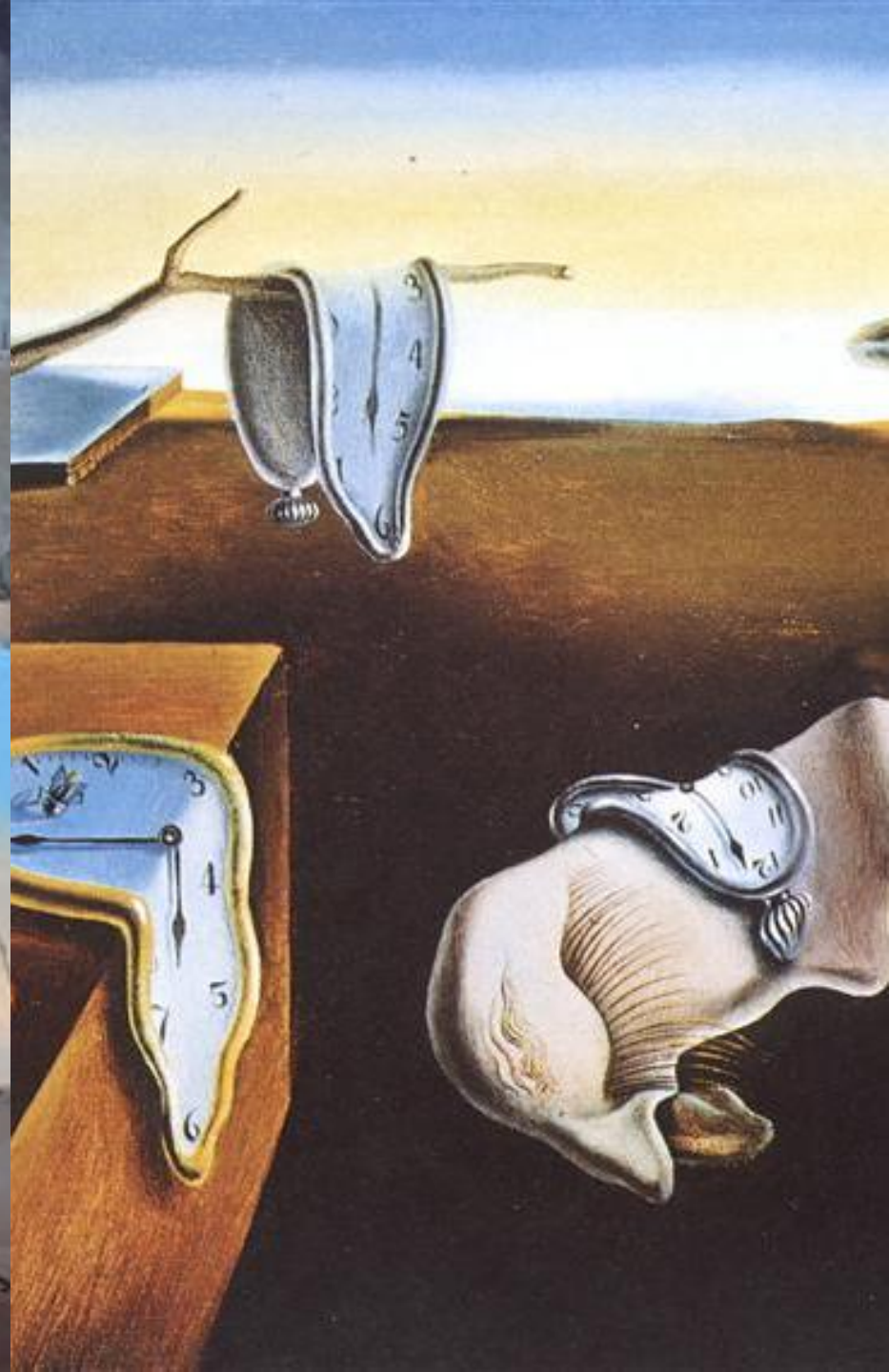
Cine: Luis Buñuel.

Escritores: Lorca.

Magritte



Dalí



Maruja Mallo

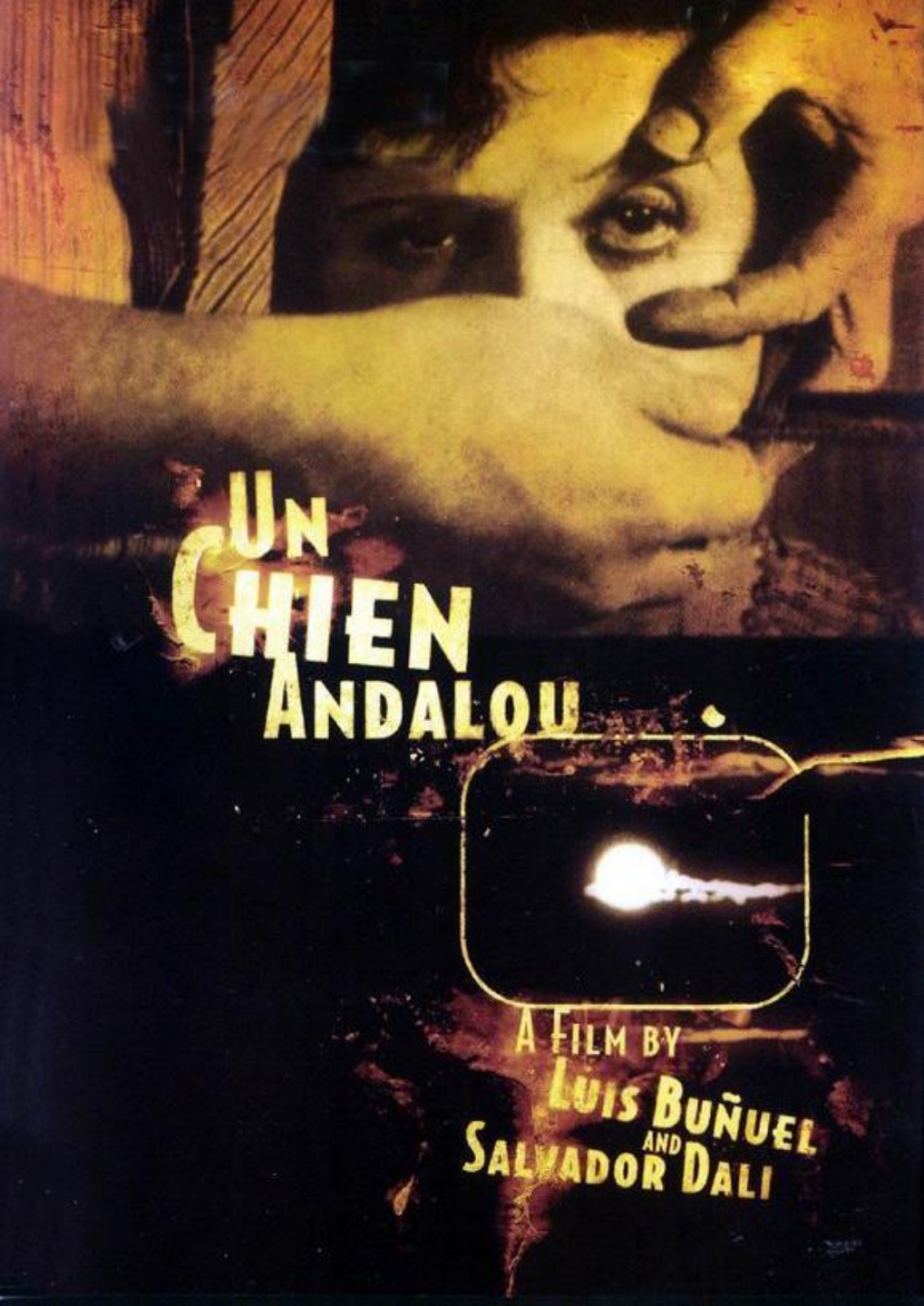




Marcel
Duchamp



Eugène Atget



Luis Buñuel

- “Un perro andaluz”:
<https://www.rtve.es/play/videos/un-perro-andaluz/perro-andaluz/1570997/>
- Lorca-Dalí-Buñuel.

Lorca

Viaxe a
Nova York
en 1929.

*Poeta en
Nueva York.*

As artes das vangardas

- As vangardas tiveron repercusión en moitas artes:
 - Literatura.
 - Pintura.
 - Escultura.
 - Arquitectura.
 - Cine.
 - Fotografía.
 - Música.
 - Danza.

